

ZGODNJA DANICA. KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izbaja vsak petek na celi polti in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan po prej.

Tečaj XLIV.

V Ljubljani, 20. sušca 1891.

List 12.

Aleksandrina Poklukar, roj. **Blasnikova**, v svojem in svojih petero mladoletnih otrok in v vseh sorodnikov imenu pretužnega serca javlja vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je po neskončni modrosti Vsegamogočnega njen preljubljeni in nepozabljivi soprog, oziroma oče, brat in svak, gospod

dr. Jožef Poklukar,

vitez reda železne krone III. reda, deželni glavar vojvodine Kranjske, predsednik kranjske trgovinske in obertniške zbornice, kakor tudi komisije za pogozdovanje Krasa, državni poslanec itd., itd.,

po dolgi, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti, 54 let star, danes ob eni po polnoči mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb boče v četrtek, 19. t. m. ob 5ih popoldne iz deželnega dvora, Gosposke ulice št. 2.

Svete maše za pokojnega bodo v soboto 21. t. m. ob 8ih popoldne v stolni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani.

V LJUBLJANI 17. marca 1891.

Pod križem.

Odpusti, odpusti, moj Jezus premili,
Serce mi stiskujeta zona in strah!
Kaj nekdan storiti mi v smertni bo sili,
Červič ko pregrešen se vračal bom v prah? —
Bojim se Te milega zdaj Rešenika,
V obraz kakó gledati kdaj čem Sodnika? —

Povabil me h križu je glas tvoj medeni,
Povzdigniti k Tebi ne upam oči!
V ljubezni neskončni, v ljubezni ognjeni
Na križu prelivaš za grešnika kri! —
Bolesti povzročil sem z grehi neznane,
Globoke zasekal sem Jagnjetu rane!

Zaupanjem križ tvoj presveti objeti,
Dovoli, Te prosim, ponižno skesán;
Da zvoliš usmiljenje z mano imeti.
Preblaženih priča množica mi rán:
Nevarna, o Jezus, je moja bolezen,
Ozdravit' jo more le Tvoja ljubezen! —

Zveličar moj božji, nebeška milota
Me Tvoja prešinja do serčnega dna;
V njem tája léd žive ljubezni gorkota,
Po licu se udara mi potok solzá:
Odpusti, pozabi, moj Jezus ljubljeni,
In bodi Rešitelj ovčici zgubljeni!

S. M. Bonavent.

JAKOB,

po usmiljenji božjem in apostolskega sedeža
milosti

knezoškof ljubljanski,

*vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda
in Zveličarja našega Jezusa Kristusa!*

(Konec.)

In zares! Kak vtis naj v danem slučaju
napravi na prisegajočega, ako ga kdo še tako
živo opominja „na svetost prisege z verskega
stališča, na važnost prisege za pravni red, na
časne in večne kazni krive prisege,“ če si pa
more pri tem znabiti po pravici misliti: „ta
opomin s svojim resnim pogledom v večnost —
na jeziku tega moža je pa vendar samo prazna
beseda? Saj on sam ne veruje ne na Boga, ne
na večnost, ne na Kristusa in na cerkev. Ta
križ tukaj, pred katerim naj prisežem, me sicer
mogočno opominja na resne besede apostolske
vere: „Križan bil, umerl... sedi (sedaj) na
desnici Boga, očeta vsegamogočnega: od ondod
bode prišel soditi žive in mrtve“: — a apo-
stolska vera in mož, ki me zaprisega! Če je
njemu, in sicer ravno zaradi njegove, kakor pra-
vijo, večje omikanosti in vednosti postavno na
prosto dano, tajiti Boga in Kristusa, večnost in
večno kazen krive prisege, čemu bi bile potem

meni besede: „Jaz prisežem pri Bogu vsemo-
gočnem in vsevednem čisto prisego kakor
gotovo mi Bog pomagaj!“ kaj več kot prazna
reč? in čemu bi se s tem dal odverniti od poti,
ki mi je v korist? Kaj ne da, dragi moji!
strašen, ostuden, nagnjusen sklep? Toda kdo se
derzne tajiti, da se ne izvaja naravnost iz bogo-
tajstva, in da bogotajstvo torej prisegi zares
zadaje smertni udarec? In vendar se imenuje
celó „pridobitev“ našega „vednostnega“ časa, da
se more, ako ljubo, gojiti tudi najbolj golo bogo-
tajstvo! Po vsem tem sem imel gotovo prav,
če sem rekel, da naš čas, ker Bogu in veri
sovražen, nikakor ni prijazen svetosti prisege.

Kaj pa sledi sedaj iz tega za nas in naše
ravnanje? Od tod sledi resna in važna dolžnost,
in ta je: Kolikor sovražnejša naši veri, in s tem
tudi verskemu značaju in svetosti prisege so na-
čela, na katera se hoče dandanes postavljati
javno življenje, toliko bolj in toliko stanovitneje
moramo skrbeti, da vglobimo v sebi versko zavest
in vnetost za svoje dolžnosti proti Bogu in nje-
govim zapovedim, proti Kristusu in njegovi sv.
cerkvi: toliko bolj moramo kazati to zavest v
dejanju ter si prizadevati, da jo spravimo tudi
v javno življenje. Rečem: spraviti jo tudi v
javno življenje. Ker ne gre biti v cerkvi katolišk,
zunaj cerkve pa brezversk: kakor se ne vjema,
pri prisegi zahtevati možč globoko-verne, sicer
pa biti veri nasprosti vsaj brezbrizen, če ne celó
sovražen. Naš čas potrebuje celih, doslednih,
neustrašenih katoličanov, zvestih Bogu in njegovi
sv. cerkvi do zadnjega vzdihaja: katoličanov, ki
niso katoličani le tu ali tam iz priložnosti, ker
ravno tako bolje kaže, in samo toliko časa,
dokler se ni ničesar bati in ni ničesar terpeti
od tako imenovanega javnega mnenja, ampak ki
so katoličani vedno in povsod, „v terpljenju, v
potrebah, v stiskah, v udarcih . . . v trudih . . .
v časti in nečasti, v slabem in dobrem imenu . . .
kakor žalosteci se in vendar vedno se veseleči“
— kakor piše toliko velikodušno, požertvovalno
in navdušujoče sveti apostol Pavel¹⁾ Saj gospod
Kristus ne pravi: Kdor me spoznava v tili
kamnici, kjer nihče njega, pa tudi on nikogar
ne moti: ampak kdor mene spoznava pred
ljudmi (zunaj, v javnem življenju in njegovih
viharjih) — tega hočem tudi jaz spoznati pred
svojim očetom, ki je v nebesih.²⁾ Take kato-
ličane hoče Kristus naš gospod, in taci je treba
zlasti dandanes. Kolikor bolj in kolikor krepkeje
se skažemo take, toliko gotoveje tudi dosežemo,
kar nam je dolžnost želeti zaradi Boga, zaradi

¹⁾ II. Cor. 6, 4. sequ. — ²⁾ Matth. 10, 32.

samih sebe in zaradi človeške družbe: posvečevanje prisege.

Sklenem s tem, da Vam v spomin pokličem dve besedi, dobro vam znani že od mladih nog: namreč 2. zapoved božjo: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena“ in 1. prošnjo v očenašu: „Posvečeno bodi tvoje ime.“ V teh dveh besedah je obseženo vse, kar sem vam povedal. Zato dragi moji! ne izgovarjajte jih le z ustni, ampak vselej tudi v srcu, istinito in resnično. Ne imejte jih le v spominu, marveč ravnajte se po njih tudi v življenju, zlasti tedaj, kadar smo primorani prisesti. Potem smemo tudi mi veselo in nadejno vprašati s psalmistom: „Kdo sme iti na goro Gospodovo?“ — ter pričakovati odgovor: „Kdor ne prisega krivo, on bo prejel blagoslov od Gospoda.“¹⁾ Amen.

V Ljubljani, v god Marijinega zaročenja, dne 23. januarja 1891.

† JAKOB,
knezoškof.

Kaj pišejo papež avstrijskim škofom?

Edinost med papežem in škofi, pa med škofi, duhovni in verniki je čez vse potrebna, da čvrsto stoji in se razširja zalo poslopje katoliške Cerkve. Za to edinost močno skrbé namestnik Kristusov, med drugim tudi s tem, da škofom pišejo pisma, kakor so pisali ameriškim, francoskim, španskim, nemškimi škofom.

Tretjega sušca tega leta so pisali tudi avstrijskim škofom silo tehtno in imenitno pismo. Jedro tega pisanja je naslednje:

Škofje naj se vsako leto redno zbirajo k posvetovanju o važnih zadevah. Sedanji časi so žalostni in nevarni: škofje naj skrbé, da bodo verniki trdnostno zvezani in zedinjeni z višjimi pastirji, verniki naj so posebno vdani, pokorni in zvesti svojim škofom. (Kdor tedaj ruje zoper škofo, duhovne, taki terga edinost, on ima znamenje Antikristovo na čelu: tacega se je dolžnost varovati!) Verniki so v veliki nevarnosti, da bi ne bili zapeljani: treba jim je torej poduka v verskih rečeh, treba bratovščin, verskih društev, posebno taci, ki odvrčajo mladino od pogube, ki jo vnemajo za večkratno vredno prejetje ss. zakramentov. Potrebno je izdavanje dobrih bukev, časnikov, ki vero in državo branijo, čednost vterjujejo, — rogovilske liste pa zavračajo. V Avstriji so taki spisi še veliko večje koristi, pravijo sv. Oče, ker tam imajo

najbolj razširjene časopise v rokah sv. Cerkvi sovražni ljudje. Takim spisom je potreba nasproti staviti dobre spise, da se odkriva sleparstvo malopridnih časnikov in spisov, odstranjanje kužljivi strup zmote in se spodbuja duh za čedno in pošteno življenje. Naj ima torej vsaka dežela svoje dobre časnike, ki naj se vojskujejo za oltar in domače ognjišče: ti časniki naj se natanko in določno vjemajo z nauki in vodili škofovimi, in take časnike naj z vsemi močmi podpirajo duhovni in drugi katoličani, podpirajo naj jih z dopisovanjem in z denarnimi pomočki.

Prav posebno, tako opominjajo sv. Oče Leon XIII, je treba škofom skrbeti za blagor delavcev, kakor to tudi omenjajo avstrijski škofje sami v svojem zadnjem pastirskem listu. Delavci so prav posebno potrebni pomoči od sv. vere, da morejo lažje prenašati terpljenje svojega stanja in da imajo pri Bogu zasluženje od svojega truda. Evangeljske zapovedi pravice in ljubezni naj skazujejo vpliv in moč na vse stanovalce in škofje naj djansko pripomorejo delavcem, da si izboljšajo svoje žalostno stanje: s tem si bodo veliko zaslug pridobili za vero in državo.

Pompeji nekdanj in sedaj.

Spisal Janez Bilc.

(Dalje.)

VIII.

Blagoslovljenje milostne podobe. Bratovščina sv. Rožnega lonca.

Podobo so z voziča prenesli v župno cerkvico. Krog nje se zberejo gospodje misijonarji, stari župnik in mnogi radovedni. Pa na vse je naredila slab vtis, vsi so bili v tem edini, da podoba, kakršna je sedaj, se ne sme na oltar postaviti.

Podoba je bilo torej treba prenoviti in popraviti, pa kje je slikar, ki bi to delo prevzel? Staremu Pompejskemu župniku pride na misel, da je blizu tam podobar, kateri riše okolico starega Pompeja, pošten, kersčansk mož. On bo gotovo podobo rad toliko popravil, da se bo zamogla ljudstvu v čiščenje izročiti. Longo se pogodi s slikarjem, kateri podobo seboj vzame.

Misijon je bil sklenjen. Že več tednov se je ljudstvo vsaki večer zbiralo v Pompejski cerkvi ter pobožno sv. Rožni venec molilo. Longo je moral nekaj tednov čakati, da mu je slikar popravljeno podobo vernil. Bila je zares mnogo boljša, vendar so bili obrazi Marije in dveh svetnikov malo spremenjeni; bolj omikanim gledavcem še vedno niso ugajali. Za silo je bila podoba dobra in saj bati se ni bilo treba, da jo bode cerkvena oblast prepovala.

¹⁾ Ps. 23, 3-5.

Prišel je mesec februar. Ta mesec se je imela podoba slovesno blagosloviti in na stranski oltar postaviti, vstanoviti bratovščino sv. Rožnega venca in tretji red sv. Dominika.

Ko je došlo vstanovno pismo velikega namestnika dominikanskega reda ter privoljenje škofa Nolanskega, je bil povabljen prej omenjeni pobožni dominikan oče Radente, da pride blagoslovit podobo, ter vstanovit bratovščino z obilnimi odpustki obdarovano in III. red sv. Dominika.

Dan jako imeniten za uboge Pompejce pride. Oče Radente zverši vpričo obilo zbranega ljudstva omenjeno pobožnost, blagoslovi podobo, vstanovi bratovščino, v katero se jih je mnogo zapisalo, ter sprejme starega župnika, mladega duhovna domačina, to je, tistega moža, s katerim se je bil Longo berž v začetku o svojem blagem delu posvetoval, in enajst drugih v III. red sv. Dominika.

Tako se je ponižno in z malim pričetkom začela tista imenitna bratovščina sv. Rožnega venca v Pompejih, ktera je v malo letih svojega obstanka razprosterla svoje veje in mladike ne le po Italiji, temuč po vsih krajih zemlje in šteje sedaj mnogo nad pol milijona udov, med katerimi so škofje in kardinali, svetni knezi in celó preslavni poglavar svete katoliške cerkve, papež Leon XIII.

(Dalje nast.)

Ivan bogoslovec, vojak.

(Dalje.)

Ivan apostelj svojih tovarišev.

Ivan si je pridobil zaupanje in prijaznost vseh svojih tovarišev. Videl je, da je prišel čas, da se prične poprijemati te okoliščine v dušni prid in blager svojih sovojakov, kakor so mu k sercu gnali v semenišču in kakor ga je gnalo tudi odkritoserčno prijateljstvo, katero je imel v sercu za svoje tovariše.

Vsako priliko je porabil v ta namen, in če se ni hotela ravno sama od sebe ponuditi, znal jo je umetno privabiti. Že se mu je posrečilo zdaj jednega zdaj drugega svojih tovarišev pregovoriti, da je opravil spoved in sv. Obhajilo. Pri katerih je videl, da imajo dobro in mehko serce, jih je celo napotil, da so se vsak teden spovedali in hodili k sv. obhajilu. To je po Laškem in Francoskem, tudi na Švicarskem močno v navadi pri dobrih in zvestih vernikih. Zlasti pa je obračal vso pozornost na one nesrečne mladeniče, o katerih je vedel, da so najbolj potrebni sprave z Bogom. Približal se jim je, se včasih z njimi zabaval, šel z njimi na sprehod, storil jim zdaj pa zdaj kako postrežbo. Med pogovorom je pričel odkritoserčno govoriti o lastni rodovini. In tako je počasi tudi od koga zvedel, je-li ima še stariše ali ne, kedaj praznujejo svoj imendan i. t. d. In če je na primer vedel, da bode jutri god matere kacega sovojaka, šel je na večer k njemu in pričel kak vsakdanji razgovor. Čez nekaj časa je storil, kakor bi se spomnil nečesar, kar je že pozabil in dejal je:

„Ako se ne motim, zdi se mi, da si mi jedenkrat povedal, da bode jutri tvoja ljuba mati obhajali svoj god? —

— Res je, — dejal je vojak.

— Tedaj če jim je tako imé, vem, da jim bodeš kaj za god kupil in poslal?

— Daleč proč od svoje rodovine, med vojaštvom, kakor sem, priznam ti odkritoserčno, da sem bil že na to pozabil. Toda moja ljuba mati, vem, tega ne bodo pozabili, Bog vé, koliko časa že hranijo in si pritergujejo od ust, da bi mi mogli o tej priliki kaj poslati. Popolnoma sem prepričan, da bodem dobil jutri po pošti denarno nakaznico.

— Poglej tedaj, pristavil je Ivan, kako velika sreča je imeti tako dobro mater. Kaj pa jim bodeš ti storil za god, saj to je vendar tvoja dolžnost in ne materina?

— Kaj naj jim pošljem v dar, ko v mojem žepiču gospoduje sušica in komaj čakam, da bi od matere vanj kak soldek priferčal.

— Dragi moj, ne da bi ti bilo treba potrositi le soldek, pokloniš jim lahko dar, kateremu ni pod nebom enacega in kateri bode zveselil tvojo mater bolj, kakor če bi jim poslal debelega purana.

Vojak je začudeno vperl vanj oči in premišljeval, kaka stvar bi to neki bila. Toda nikakor si ni mogel domisliti.

— Če mi obljubiš, da bodeš poklonil materi ta imenitni dar, hočem ti ga povedati.

— Dobro, ako je le mogoče, storil bom po tvoji volji.

— Ne samo mogoče, temuč celó prav lahko je.

— Prav tedaj, bode se videlo.

Sedaj je pričel Ivan prijatelju govoriti prav zaupljivo: „Glej, ako hočeš pokloniti svoji dobri materi najlepši dar in ob enem koristiti svoji lastni duši, pojdi jutri zjutraj zanje k svetemu obhajilu.“

Nato se mu je tovariš posmejal in se izgovarjal, da je otročja doba minula, da je še dóna moral iti tolikokrat k spovedi in k sv. obhajilu, da mu sedaj za dolgo časa zadostuje itd.

„Ne govori tako,“ odvernili je Ivan. „S tem delaš krivico samemu sebi in lepim občutkom, katere so ti gotovo vcepili mati v serce in te v njih odgojili. Ali se ti je bilo morebiti treba kedaj kesati, da so te mati pobožno odgojili in da si se ravnal po njih naukih?“

„No, tega ravno nočem reči in tega tudi nikdar rekel ne bodem.“

„Ali ti je bilo kedaj žal, da si dobro opravil spoved in sv. obhajilo? Ali nisi morebiti o taki priliki bil vselej potolažen? Mir se ti je vernil v serce in zadovoljnost. V duši bilo ti je tako lahko, kakor bi imel paradiž v sebi.“

Vojak je pobesil oči. Vedel je, da so Ivanove besede resnične in zato ni vedel, kaj bi mu odvernili. Rudečica ga je spreletavala, ker se je sramoval, in molčé je gledal v tla.

Ivan mu je dajal še več lepih naukov in ga je spravil čisto na pravo pot. Tako prepričevalnim besedam verlega Ivana se vojak ni mogel več upirati, temuč obljubil mu je, da se bode ravnal po njegovi želji. Res je šel naslednje jutro k spovedniku, obtožil se svoje slabe vere, vsih grehov in prejel sv. obhajilo za svojo ljubljeno mater. Tako lepa beseda najde dobro mesto.

Drugi dan prejel je vojak v resnici denarno nakaznico od svoje matere, kakor je že prej pričakoval. O s kako sladkim veseljem in lahkim srcem je pisal materi, da je tudi za nje storil nekaj dobrega,

da se je čisto z Bogom spravil, opravil spoved in za mater sv. Obhajilo Bogu daroval. Dobra mati je solze prelivala od samega veselja, ko je dobila to lepo naznanilo, hvalila je dobrotljivega Boga in blagoslavljal onega angelja, ki je spravil njenega sina na pravo pot. Vsa hiša je bila vesela in še sosedje, ko so to slišali, so hvalili sina.

Vojak pa materinega darú ni več s tovarši zapravljal, kakor poprej večkrat, temveč rabil le za potrebne reči in iskal materi in drugim domačim še kako veselje napraviti. (Dalje nastl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. († Deželni glavar dr. Jožef Poklukar.) Eden naj boljših sinov naše domovine nas je zapustil. Umerl je deželni glavar dr. Jožef Poklukar 17. t. m. ob 1 po polnoči vsled daljši vodenične bolezni. Zvest Bogú, prijazen Cerkvi, véren cesarju in domovini, naj boljši oče svoji družini, je v močni moški dobi moral vse pustiti in se preseliti v nezmerno večnost. Še le 54 lét star se je preselil v boljši svet, kterege je tudi vreden, ker po izgledu svojih pokojnih stricev, župnika Jožefa in kanonika Janeza Poklukarja je bil deželni glavar dr. Jožef Poklukar poštenjak, kakoršnih nimamo na zbiranje. Nikoli se ni sramoval svoje vere in spolnovanja keršanskih zapovedi; véliki čertek lansko leto n. pr. je med najpriprostejšim ljudstvom v frančiškanski cerkvi očitno opravil spoved in sv. obhajilo, in njegova hiša je bila hiša verne molitve in in spolnovanja božjih in cerkvenih zapovedi, da molčimo o družih lepih njegovih lastnostih.

Rojen 1. 1837 v Kernici pri Bledu na Gorenjskem, je opravil svoje študije v Ljubljani in na Dunaju ter 1. 1864 postal doktor prava, in napredoval je od stopnje do stopnje hitro dalje. Visoke šole mu niso bile npravnosti osmodile in ne vere zamorile, kakor pri mnogih drugih. L. 1873 je prišel v zvezo s spoštovano Blaznikovo rodovino in prevzel nadzorstvo tiskarnice, v kateri tudi naša „Danica“ že toliko let izhaja; a zraven tega pa svojih političnih opravil ko pravoslovec ni opustil. Postal je 1. 1870 poslanec v deželnem in naslednje leto tudi v državnem zboru; prišel pozneje v delegacijo; 1. 1884 je dobil red železne krone in 1. 1888 je postal deželni glavar na Kranjskem.

Pa kaj je svet in njegova čast? Poklukar je to dobro vedel in ostal vedno ponižen, zvest Bogu, Cerkvi, Cesarju in domovini, ter ni pozabil, kako nestanovitno je vse časno. Res, le kmalo je moral to tudi skusiti, zapustiti vse; pa blagor njemu, ker v minljivi sreči za večno srečo skrbeti ni pozabil. Bog mu daj večni mir!

Ljubljana. Za 300letnico sv. Alojzija, ki se bo obhajala letos o času njegovega godú, je sveti zbor v Rimu razglasil posebno okrožnico in naznanil posebne duhovne prednosti za to priliko. V Rimu pri sv. Ignaciju se bojo obhajale slovesnosti skozi celih osem dni; ondi namreč so hranjeni deviški ostanki tega nedolžnega mladenča. Po privoženji sv. Očeta se bodo celo osmino opravljale vse

svete maše, kakor so za god sv. Alojzija. Ravno to z malimi izjemami se smé goditi pa tudi po vsih katol. cerkvah po svetu s privoljenjem dotičnih škofov, ako bi se namreč ondi obhajala devetdnevna ali tridnevna za to priliko v čast sv. Alojzija. V ta namen se že pripravljajo po mnogih krajih velike in razne slovesnosti, o katerih bo še prilika govoriti. Celo skupna romanja malih k slovesnostim v Rim se snujejo itd.

Naj primérniše gotovo bi bilo, da se vravná kaj djanskega, praktičnega, ter da se doseže stano-viten sad za večje varstvo in boljšo odgojo mladine, zlasti tudi zanemarljene. Ozirati bi se moralo že na male po hišah, potem na pašah, na potih v šolo in cerkev in v cerkvi sami, pri delu itd.; dalje na bolj odraščeno mladino, da bolje ohrani npravnost in vero v višjih šolah, da se bolj olika tudi oziroma na zunanje obnašanje itd.

Sv. misijon v Gorjah od 21. febr. do 2. marcija 1891. Misijoni niso kaj novega dandanašnje, pa zato niso nič manj potrebni. — Najimenitniše, najresnejše resnice sv. vere iz ust navadnega duhovnega pastirja postanejo tudi nekako navadne in ne pretresejo serca poslušavcev, kakor bi bilo treba, k spreobrnjenju in poboljšanju. Tudi se vspéh navadnih pridig od nedelje do nedelje nekako pogubi. Od sovražnika oblegano mesto se ne podá precej pri prvem poku. Ako pa železne bombe več dni neprenehoma v mesto leté, rušijo in vžigajo: se naposled mesto mora udati, kakor se je to zgodilo leta 1870 mestu Parizu in Strasburgu. Tako tudi beseda misijonarjeva, ki celi teden dan na dan bije grešniku na serce, poslednjič naj terši skale prebije, naj debelejši led raztopi. Enako skušnja uči, da se ljudje navadnemu spovedniku ne spovedujejo vselej tako odkritoserčno, kakor ptujim gospodom, zlasti misijonarjem, kateri so zdaj tukaj, potem pa odidejo in katerih morebiti ne bodeš videl zopet, kakor še le pri sodbi. — Kar je pa še posebno velike cene, so posebne duhovne dobrote in milosti, ki so ob času sv. misijona na ponudbo. Misijonarji in spovedniki imajo namreč večji oblast in smejo tudi odvezovati od takih grehov in zadržkov, ki so sicer škofu, oziroma papežu pri-deržani. Pa tudi milost Božja ob času misijona posebno očividno dela in se včasih godé res čudežna spreobrnjenja. Gotovo je, da se jih pri vsakem misijonu mnogo spreobrne in ravno vsled misijona zveliča, ki bi morebiti bili sicer pogubljeni. In koliko je vreden dušni mir, kterege marsikter dobi ravno pri misijonu gledé prejšnjega življenja po dobro opravljeni dolgi spovedi. Pa tudi duhovnim pastirjem je sv. misijon velika tolažba in polajšava, ker se ravno pri misijonu popravljajo pomote in zamude, ki se tako rade vrinejo v teku časa med marsiktera opravila duhovnega pastirstva! —

V Gorjah je bil prvi misijon leta 1873 od 27. aprila do 4. majnika. Vodili so ga gg. očetje Jezuitje: Doljak, Kos, Valjavec. Lep križ v kapeli na pokopališču ohranjuje ta spomin. Od takrat je preteklo že blizu 18 let, in prirastel je nov mlad rod, ki se prvega misijona le malo spominja; ali nič ne. — Prejšni za blagor svojih ovčic zlo vneti župnik g. Karol Tedeschi, ki je gorjansko faro celih 36 let izgledno vladal, prepričal se je vedno bolj, da se sledovi prvega misijona od leta do leta bolj

zgubljajo. Zato je sklenil, svojim faranom vnovič nakloniti dobroto sv. misijona. Ali preden je to svojo željo spolnil, poklical ga je Bog na plačilo 24. dec. 1888. Kar njemu ni bilo dano dognati, izpeljal je njegov naslednik. Obhajal se je namreč drugi sv. misijon v Gorjah od 21. febr. do 2. marca 1891.

Kvaterno soboto prišli so trije misijonarji iz Vincenijeve družbe, namreč gg.: Nežmah, Ferjančič in Jaševce (prva dva iz Ljubljane, tretji iz Celja). Domači g. župnik jih je sprejel na postaji v Lescah, g. kapelan pa jih je pričakoval s kropilom pri cerkvenih vratih. Mnogo pobožnega ljudstva je bilo zbranega pri farni cerkvi, in slovesno zvonjenje je pozdravljalo misijonarje ob njih prihodu. Precej v soboto popoldne začel se je sv. misijon s podučevanjem in spovedovanjem otrok (za sv. obhajilo pripravnih do 15. leta), in potem se je veršila sv. pobožnost tako goreče in stanovitno, tako mirno in gladko brez vsacega nerada ali hrupa, da kaj tacega nihče ne bi bil pričakoval. Bil je pa tudi čas za tako pobožnost kakor nakaš in vreme nenavadno lepo. Zavoljo obilnega snega na polji ni bilo kaj početi, pa tudi vožnja hlapov in družega blaga je ravno morala prenehati, ker pota niso bila ne za sni ne za kola. (Tukajšno ljudstvo se namreč po zimski s tem peča, da hlapce vozijo s Pokluka na obertnijsko žago v Grabnu). Res, da je bilo o jutrih bolj mrzlo (do 6° R.), ali zato ni bilo treba po sneženih mokroti hoditi, in ker so ljudje s suhimi nogami v cerkev prišli, tudi ni bilo v tem času navadnega nadležnega kašlja, ki sicer neznano moti božjo službo.

Ljudje so bili nenavadno zdravi: celi čas sv. misijona ni bilo nobenega obhajila, nobenega pogreba. Čez vse velika pa je bila gorečnost, ki se je v teh dneh razodevala, tako pri misijonarjih, kakor pri pobožnem ljudstvu, in je res težko razsoditi: ali so bili gg. misijonarji bolj goreči, besedo božjo oznanovati in spovedovati, ali pa farani, jih poslušati in k spovedi hoditi? Brez pretiranja se mora reči, da so bili nekteri farani več v cerkvi kot doma in da je bilo mnogo takih, ki niso nobene pridige izpustili. Sveta tihota je vladala ves čas po fari in zveličanski mir po hišah; če so se kje ta čas kaj sporekli, je bilo le zato, ker nobeden ni bil rad doma za varha in ker bi bili najraje vselej vsi šli k misijonskim pridigam. Spovednice so bile ob eni po polnoči navadno že oblegane in dasiravno je po 7 ali celo 8 spovednikov spovedovalo, so vendar nekteri po dva dni morali čakati, preden so na versto prišli. Razun treh gg. misijonarjev in domačih dveh duhovnov, pomagali so posebno pri spovedovanju duhovni sosedje: g. Janez Berlic, župnik iz Bohinjske Bele, g. Edvard Kosobud, kapelan z Grada in gosp. Janez Šlaka r, kapelan iz Bohinjske Bistrice. Pervi se je trudil pri sv. misijonu od začetka do konca in se je celi čas samo dvakrat (v petek in v nedeljo) v svojo faro podal, da je svojim faranom potrebno in oznanjeno božjo službo opravil.

Kaj se je vse v teh zveličanskih dneh godilo v sereih pričujočih, to le sam Bog vé; vendar pa se je tu in tam notranja ginjenost tudi zunanje pokazala. Pri nekterih pridigah (postavim o sodbi, o spravi), je vse po cerkvi ihtilo in jokalo. Posebno mogočen vtis je napravilo skupno obhajilo, ko je namreč v soboto okoli 400, v nedeljo pa celo okoli

800 vernih skupno pristopilo k mizi Gospodovi, med njimi nekteri, ki že več let niso okusili te sreče. In ko je v soboto večer k spravi zvonilo pri farni cerkvi in pri podružnicah, se je pač veselja in ginjenja topilo serce vsih faranov in gotovo ga tisto uro ni bilo v fari nobenega, ki bi ne bil hotel odpušiti svojim sovražnikom. Krona vsega misijona in naj večji slovesnost pa se je veršila v nedeljo popoldne pri sklepu, ko je bil obhod s sv. Resnjim Telesom. Dekan iz Grada, velečastiti g. Razboršek, je nosil Najsvetejše, obdan od gg. misijonarjev, gg. župnikov iz Zaspega in Bele, in domačih dveh duhovnov. Najsvetejše so spremljevale belo oblečene dekleta s svečami, in množica pobožnega ljudstva je šla spredi in zadi po novi poti proti farovžu in potem memo šole in Gorjanskega doma zopet nazaj v cerkev, kjer je bil sklepni govor in potem zahvalna pesem — Te Deum! Vso slovesnost je povikševalo prelepo vreme, ki je po par meglenih dnevih ravno v nedeljo popoldne zopet nastopilo. Ljudstva pa se je zadnji dan kar vse terlo. Skoraj polovica jih je morala zunaj ostati. Sploh je bila edina neprilika pri celem misijonu ta, da je cerkev za take priložnosti veliko premajhna in so nekterikrat morali lestve k oknom nastavljeni, da so pridige slišali.

Sv. misijona pa se niso vdeležili le domači farani, ampak tudi iz sosednjih fará so posebno zadnje dni pritegnili. Iz Grada, iz Zaspega, iz Boh. Bele jih je mnogo k ss. zakramentom pristopilo; pa tudi iz Bohinja (iz vsih 3 fará) iz cele Doline, s Koroške Bele, z Jesenic, od sv. Križa, celo iz Dovjega in Kranjske gore jih je bilo veliko pri pridigah, nekteri pa tudi pri spovedi, kateri so mogli na versto. Razun domačih faranov (čez 1300) je bilo tudi vnanjih blizo 300 obhajanih.

To je bila zares velika žetev, ktere niso bili veseli le gg. misijonarji in sodelujoči duhovni, temuč ktere so se gotovo tudi nebesa veselila. Gotovo bo ta misijon veliko sadú obrodil, kakor se je že nekaj sadú pokazalo precej med sv. misijonom in kakor se bo zanesljivo še v prihodnje prikazalo. Marsikaj krivice se je že poravnalo, stara sovraštva so prenehala, slabe zveze so se razdjale, marsiktero pohujšanje se je odpravilo. Bodi toraj Bogu hvala za vso njegovo milost in neskončno usmiljenje, ki se je ravno te dni tako lepo zopet skazovalo. Hvala pa tudi gg. misijonarjem, ki so se toliko trudili in gg. sosedom, ki so tako prijazno pomagali!

Naj bo vse v večji čast Božjo!

Iz Carigrada. 12. sušca 1891. Prejel sem 25. u. m. predrago Vašo napoved za 101 gld. in 30 sld., namreč 30 gld. za cerkev, ki se ima tukaj zidati, in drugo za naše misijonske potrebe. Neizrečeno dobro ste mi storili s toliko ponavljano dobroto in naznanjam s tim naj preserčnišo zahvalo. Tudi denar imam že v rokah, torej bodite brez skrbí.

Mi tukaj nadaljujemo naše delo med (razkolnimi) greki tako, kakor Vam je že znano, ter se pečamo po eni strani z odgojo dobrih duhovnov v našem (gerško-katoliškem) obredu, in po drugi strani s pridigovanjem med razkolniki, kolikor je mogoče.

Pisal sem Vam v enem svojih prešnjih listov, da sta se dva razkolnika pri nas začela učiti katekizma; s tema nadaljujemo, in dva druga 16letna

sta se oglasila in prosila, da bi dosegla ravno to zveličavno milost. Enega sena sprejél v našo hišo in upati je, da bo svoj dan dober misijonar, družega pa tudi podučujem vsak dan kerščanski nauk, Bog mu daj sveto stanovitnost.

Molite, prosim, da bi Bog blagoslovil naše ponižno delo, ki nima družega namena, kakor le slavo njegovega presvetega Imena.

Preserčna zahvala itd.

Polikarp Anastasiadis,
greško-katol. arhimandrit.

Roža-Šandorji.

V Segedinu so zasačili velikega roparja Farkáša Janči-ja. Vsled tega je več tolovajskih tovarišev, ki jih je vest pekla, bežalo v Serbijo, nekteri so pa sami prišli pred sodnije; med njimi star tolovaj Bečki. Ta Bečki, prašan, „če ne mara njegova vest ni prav čista?“ je odgovoril: „Kdor je bil tovariš Roža-Šandorja, tega vest ni prav čista, dokler je živ!“

Ta posebni odgovor me spominja na moralčne roža-šandrovce, duševne roparje, posebno na prostomišljaške časnikarje, ki dandanes s toliko hudobnostjo narode pohujšujejo, jim vero in čednost ropajo. Bečki je spoznal in za terdno povedal, da roža-šandrovska vest ni čista, dokler tolovaj živi. Jaz bi pa za „veliki teden“ duševnim roža-šandrovcem dal v premislek: Kaj mislijo ti Farkaši o svoji vesti, kdaj bo „čista?“ Mar po smerti, če v takih grehih umerjô?... Večna resnica pravi: „njih červ ne umerje, njih ogenj ne ugasne!“...

Ktera pa je naloga prostomišljaškemu časnikarju, ako se hoče spokoriti in zveličati? 1. Zapustiti mora svoje dušemorsko rokodelstvo; 2. preklicati in popravljati pohujšanja, kolikor je mogoče; 3. po dobri spovedi se z Bogom spraviti... Očitno je, da to je dolžnost tudi vsih njihovih pajdašev in podpornikov.

Perva vijolica.

Perva vijolica, Mati premila!
Nežno prikrila iz solnčnih je tal;
Serce mi moje je razveselila,
Tebi, Marija, jo v darček bom dal;
Saj si Ti sama najlepša cvetlica,
Ki zveseljuješ človeško sercé;
Ti si presladka, prečista Devica,
Milostna, polna ljubezni sveté.

Cvetka vijolica Tvoja je slika,
Bila ponižna vse žive si dni,
Tvoja ponižnost naj vabi me, mika,
V sercu naj mojem kot cvetka duhti;
Sprosi mi Mati, da tu Te posnemam,
Čednost cvetličice v serce sadim,
Jezusu, Tebi služiti se vнемam,
V rajski vert pridem, ko v smerti zaspim.

Radoslav.

Marija ave!.....

Svit nad zemljo noč odganja,
Zadnja zvezda v dol bledí,
Zlata zora dan oznanja,
Zvona pesem se glasi:
„Ave mati! zdrava bodi,
Ti me varuj, Ti me vodi!“

Solnce širi kroge svoje,
V delu človek se potí,
Glas iz line, čuj, zapoje,
Proti nebu duh hití:
„Salve, hči Boga Očeta,
K Tebi kličem, Mati sveta!“

Noč nad manoj plašč odeva,
Truden duh je in teló,
Zvonček glase zadnje peva,
Glasno poje v dol, v goró:
„Tota pulchra es Maria,
Salve, ave, Mater pia!“

In ko enkrat svoja krila
Noč nad duhom razprostré,
Pesem pela se bo mila,
Čez doline in goré:
„Pridi, Mati večne Slave,
Sin Te kliče — Mati ave!“

Silvan.

Razgled po svetu.

Znamnja na morji. Velike nesreče se godijo sedanji čas po morjih. Iz Londona naznanjajo 13. t. m., da ste se ponesrečili dve ladiji in pogrešajo 6 mož. Dalje, da se je razbila barka, na kateri je bilo 26 mož, in pogrešajo tudi več ribiških čelnov. Do 60 oseb je konec storilo. — Ravno ta dan je bil ob portugiskem obrežji hud vihar in v pristanišču je poškodovanih več bark. — Parnik „Serpent“, ki je nedavno odplul iz Antverpna v Bombay, se je potopil v Indiskem morji in petdeset ljudi z njim.

Z Berlina naznanjajo 13. t. m. da so sv. Oče papež slavnemu Windthorstu v njegovi bolezni podelili sv. blagoslov; 14. t. m. pa, da je ob 1, na 9 dopoldne umerl. R. I. P.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožeta, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odvrni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prekešvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka važna zadeva, da bi se na priprošnje N. lj. Gospé

presv. J. Serec srečno izšla, če je božja volja. — Neka hišna razmera, da bi srečno iztekla. — Mladeneč za zdravje in popolno poboljšanje. — Družbi Naše lj. Gospé presv. J. Serec, sv. Jožeta in vsem bratom izročam se s svojo družino za pomoč v dušnih in telesnih zažrelih, za rešenje iz rok dolžnikov: prosim za to tudi, sterite „memento“ pri sv. mašah. Uslušanje se bo naznanilo z zahvalo. — Za sroč pri domači živinici.

Zahvale.

„Bogoljubni duhoven Don Bosco, kateri je v svojem življenju delil tako velike dušne in telesne dobrote, gotovo tudi po smrti ne bo zapustil njih, ki se v stiskah do njega obračajo. Če se torej strinja z Božjo častjo, vsaja si iz hvaležnosti tudi neka iz stisk rešena duša priterditi besedam „Zgoduje Danice“, da: „Don Bosco pomaga.“ G. P.

Iz Savinske doline 24. 2. 1891. Huda in nevarna vročinska bolezen (tifus) nas je obiskala to zimo v naši neveliki soseski. V kratkem času nas je bilo okoli trideset bolnikov, in jih je tudi mnogo umerlo, večidel mladih in močnih ljudi, posebno pa v hiši, v kateri jaz živim, nas je čvetero ležalo, in dvoje jih je umerlo. Da bi Bog odvernili to nadlogo, sem, če ravno še zlo reven, začel devetdnevno opravljati na čast N. lj. Gospé presv. Serec, in na čast sv. Frančišku Seraf., in sv. Antonu Pad. Kmalo se je začelo boljati, in zljaj, hvala Bogu, se mi je zopet povrnilo ljubo zdravje. Bil sem obljubil, ako bom uslišan, da bom po „Danici“ razglasil, ter s temi versticami želim spoštiti svojo obljubo, Bogu na čast, v čestčenje Mariji, sv. Frančišku Seraf. in sv. Antonu Pad.

M. Š.

Listek za raznoterosti.

Nové Šmarnice. v katerih je razlagana Marijina hvalnica

„Magnifikat“

ali: „Moja duša poveljuje Gospoda“ so skoro donatisnjene v katol. tiskarni in pridejo kmalo na svetlo. Spisal jih je stoljni kaplan gosp. Andrej Kalan. Globoko segajoče premišljevanja so pojasnovana s podučljivimi in ginljivimi izglede.

Rimski katolik, II. zvezek dr. Ant. Mahnič-a v Gorici, je prišel pred nekaterimi dnevi na svetlo. — Ko bi ne imel tudi nič drugega razun prvega članka, „Ljudski poslanci“ itd., je ta vreden premije: 50 cekinov. „Ljudstvo mora biti v resnici zastopano, t. j. poslanci morajo se ravnati po volji ljudstva. Drugače pride do konstitucije do neprilichnosti, da se namreč delajo postave v imenu ljudstva ravno v nasprotnem smislu od tega, kar ljudstvo želi in hoče, ... zgodi se, da ljudstvo pošilja na milijone podpisov broječe proteste proti postavam, ki so mu jih sklenili njegovi poslanci“ itd. („Rimski Katolik“ izhaja vsak mesec in stane 2 gld. celi tečaj.)

Šmartin pri Litiji. Č. g. Fr. Šušteršič, ki se sliši, da nam hočejo uiti za misijonarja v Ameriko, imajo tukaj ob nedeljah popoldne prelepe in ginljive pridige o Kristusovem terpljenju. Veliko domačih in iz sosesstva sem slišal hvaliti te posebno lepe in koristne postne premišljevanja; Bog daj obilno sadu!

D...ž.

O pokojnem dijaku Matiju Goričniku so te-le verstice, ki jih je zapisal njegov bratec: „Svoja leta je preživel v čednosti in z lepim vedenjem. K sveti maši hodil je rad v zdravju in bolezn, kadar je mogel. Zbolel je o svetih treh Kraljih 1890 za „influenco“, potem se je prehladil, ter zbolel na pljučih. Kašljal je zmiraj hudo, ležal večji del leta na postelji. Bolečine je prenašal voljno. Rekel je, da bode umerl, ko bode dan in noč enako dolg. Previden je bil tri tedne pred smertjo (na zadnje pa niso mislili, da bo že umerl) tudi še dvakrat med letom. Pet minut pred smertjo je rekel svoji materi: „umerl bodem“, in ko je to rekel, je roke povzdignil, gledal v nebo in se smehljaj, ter mirno v Gospodu zaspal.“

Župnija Gojzd, pri Kamniku je podeljena on-dotnemu oskerbniku č. g. Andreju Šarc-u.

Terst. G. dr. Peter Tomazin, profesor za veronauk na realki, je postal profesor veronaučni za gimnazijo. — G. dr. Jož. Ivanič, tajnik škofijske pisarne v Terstu, je postal pomožni veroučenik na c. kr. trgovski pomorski akademiji. — G. Bernard Sever, duhovni pom. pri novem sv. Antonu, je imenovan za pomožnega veronaučnega učenika na c. kr. realki. — Gg. Jož. Gojtan in Fr. Marčinko sta napravila preskušnjo za samostalne duhovnije.

V Gorici, v bolnišnici, je umerl naš rojak č. g. Ant. Petrič. R. I. P.

Papeževe barve. Kako je to, da imajo papež in hiša Rothschild jednake barve na svojih zastavah, namreč zlato in belo? Odgovor je ta-le: Prvi rimski papež, sv. Peter, dejal je hromemu pri tempeljnovih vratih: „Zlata in srebra nimam; vendar kar imam, to ti dam,“ in s temi besedami ga je ozdravil hromosti, kar je bilo več vredno kakor pa zlato in srebro. Od tega zlata in srebra, katerega sv. Peter ni imel, izvirajo barve na papeževi zastavi. Pri baronih Rotšild je pa to drugač. Zlata in srebra imajo dovolj in zato so te barve tudi za njihovo zastavo popolnoma primerne. Samo napis bi se moral malo drugač glasiti, kakor pri sv. Petru, namreč: „Zlata in srebra imam zadosti; toda kar imam, to obderžim zase.“ („Der glatte Michel“, št. 9, str. 4.)

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Čast. g. duhovni pastir Lovro Rožman 5 gld. — * 1 gld. — L. D. 50 kr.

Za sv. Detinstvo: Iz Šent-Vida nad Ljubljano 12 gld. — 6 gld. 16 kr. po č. g. kapl. Fr. Šušteršiču.

Za afrikanski misijon: Neim. 1 gld.

Za afrikanski misijon v Marianhilu: Zab-nica po č. g. duh. pastirju Lor. Rožmanu 13 gld. 40 kr.

Za uboge redovnice Klarisarice pri sv. Klari v Asisu: * 9 gld. 50 kr. (in za ondotne uboge frančiškanarice 9 gld. 50 kr.)

Za vstanovitev stalne večji rezidence čč. oo. Jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: Neimenovani 5 gld.